

REZIME PROGRAMA OBUKE

Naziv programa obuke

Trening program za zaposlene u oblasti socijalne i dječje zaštite na opšte teme iz oblasti ljudskih prava djece s invaliditetom i osoba s invaliditetom.

Autor, odnosno koautor programa obuke

Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG), kao vlasnik Programa obuke, dok je pojedinačna autorka Marina Vujačić, diplomirana sociološkinja, magistrantkinja socijalnog rada i socijalne politike.

Realizator programa obuke

Pored UMHCG, treneri/ca koji mogu biti angažovani, neposredno, posredstvom Udruženja, su Marina Vujačić, Goran Macanović, Milena Krsmanović Iković i Andela Miličić.

Kontakt osoba (telefon i e-mail)

Marina Vujačić

Telefon: 069-385-976

Mejl: mvujacic86@gmail.com

Ciljevi i zadaci programa obuke i oblast socijalne i dječje zaštite na koju se odnose

Realizacijom ove obuke biće postignuti sledeći ciljevi i zadaci:

Opšti cilj 1: Osigurati standardizovanu i jedinstvenu obuku za zaposlene u ustanovama socijalne i dječje zaštite na osnovne teme iz oblasti ljudskih prava djece s invaliditetom i odraslih osoba s invaliditetom kako bi povećali nivo svojih znanja i kompetencija neophodnih za rad sa navedenom grupom; **Opšti cilj 2:** Stvoriti preduslove za sprovođenje zakonskih procedura i normi u cilju profesionalizacije i stručnog usavršavanja zaposlenih u ustanovama socijalne i dječje zaštite;

Ovi opšti ciljevi biće postignuti realizacijom **specifičnih ciljeva i zadataka**, a to su:

SC1: Prepoznati, razumijeti i razlikovati različite modele pristupa invaliditetu i steći vještine za primjenu socijalnog modela i modela zasnovanog na ljudskim pravima;

SC2: Upoznati se s terminologijom i načinima komunikacije s djecom s invaliditetom i osobama s invaliditetom, uključujući i u odnosu na pojedine vrste oštećenja, odnosno pojava oblika invaliditeta;

SC3: Senzibilisati i osposobiti zaposlene u ustanovama socijalne i dječje zaštite (kako) da informišu, uključuje, konsultuju i uvažavaju mišljenje i potrebe korisnika, uključujući i najbolji interes korisnika, prilikom odlučivanja o njihovim pravima;

SC4: Senzibilisati, obučiti, pružiti alate, znanja i vještine zaposlenim u ustanovama socijalne i dječje zaštite za razvoj i primjenu mjera, akcija, i sredstava u cilju izjednačavanja mogućnosti za djecu s invaliditetom i odrasle osobe s invaliditetom;

SC5: Obučiti, pružiti alate, znanja i vještine zaposlenim u ustanovama socijalne i dječje zaštite za: procjenu individualnih potreba, podršku osamostaljivanju, razvoj i obezbjeđivanje uslova za samostalan život i život u zajednici;

SC6: Osnažiti, edukovati i pružiti mehanizme za prepoznavanje i uključivanje individualnih potreba i socijalnih/društvenih okolnosti prilikom planiranja, obezbjeđivanja i pružanja usluga u zajednici i ostvarivanja prava djece s invaliditetom i odraslih osoba s invaliditetom.

Crnogorski Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti od 2013. definiše socijalnu i dječju zaštitu kao javni interes, čiji je cilj **unaprjeđenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan i produktivan život pojedinca i porodice**.

Kako za sprovođenje zakona nije dovoljno samo čitanje i razumijevanje normi već cjelokupni proces rada s korisnicima, razumijevanje individualnih potreba, kulturnog i političkog konteksta, porodičnog i socijalnog okruženja, donošenje odluka i praćenje promjena, Zakon, takođe, propisuje i obavezu **usavršavanja stručnih radnika i stručnih saradnika** (član 128) i definiše ga kao neprekidno sticanje znanja i vještina stručnih radnika i stručnih saradnika u socijalnoj i dječjoj zaštiti. Nadalje, istii član definiše da stručni radnici i stručni saradnici u socijalnoj i dječjoj zaštiti imaju pravo i dužnost da u toku profesionalnog rada prate razvoj nauke i struke i da se stručno usavršavaju radi održavanja i unaprjeđivanja profesionalnih kompetencija i kvaliteta stručnog rada.

Sadržaj programa obuke

Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti propisuje obavezu **usavršavanja stručnih radnika i stručnih saradnika** (član 128) i definiše ga kao neprekidno sticanje znanja i vještina stručnih radnika i stručnih saradnika u socijalnoj i dječjoj zaštiti. Nadalje, istii član definiše da stručni radnici i stručni saradnici u socijalnoj i dječjoj zaštiti imaju pravo i dužnost da u toku profesionalnog rada prate razvoj nauke i struke i da se stručno usavršavaju radi održavanja i unaprjeđivanja profesionalnih kompetencija i kvaliteta stručnog rada. *Strategija za integraciju osoba s invaliditetom*, kao i *Strategije razvoja sistema socijalne i dječje zaštite* definišu mjere akreditacije i sprovođenje programa obuka i profesionalnog usavršavanja stručnih radnika i zaposlenih u ustanovama.

Ovaj *Program obuke* uključuje četiri osnovne teme iz oblasti ljudskih prava osoba s invaliditetom: jezik, terminologija i modeli pristupa invaliditetu, prava osoba s invaliditetom, filozofija samostanog života (osnaživanje za samostalan život i usluge u zajednici), i izjednačavanje mogućnosti za djecu s invaliditetom i odrasle osobe s invaliditetom.

Tokom rada će se primjenjivati različite metode rada s naručitim akcentom na podsticanje učesnika/ica na aktivno učešće, razmjenu iskustava i ideja. Među korišćenim metodama su prezentacija, interaktivni input, individualni i grupni rad te rad u parovima, igra uloga, interaktivne igre, bujica ideja, facilitirana diskusija, kafe metode i studije slučaja. Ovakvim metodom rada će se osigurati da pripadnici/e ciljne grupe obuke dobiju priliku da iskuse situacije koje se dešavaju ili se mogu desiti u toku procesa rada.

Na prvom danu obuke tema će biti terminologija i modeli pristupa invaliditetu i jezik, posebno u kontekstu garancija i ostvarivanja prava iz oblasti socijalne zaštite, odnosno načini i sredstva komunikacije s djecom s invaliditetom i odraslim osobama s invaliditetom, a uključice i smjernice za komunikaciju s osobama s određenim vrstama oštećenja, odnosno kategorija invaliditeta. Drugog dana obuke biće obrađena tema ljudskih prava djece s invaliditetom i odraslih OSI s posebnim naglaskom na prava iz oblasti socijalne zaštite, životnog standarda i samostalnog života, kao i tema izjednačavanja mogućnosti u kontekstu ljudskih prava. Trećeg dana obuke kombinovaće se tema samostalnog života i usluga u zajednici s temom izjednačavanja mogućnosti.

Kompetencije koje će program obuke razvijati

Ova obuka pruža teorijska i praktična znanja, iskustva iz prakse i daje smjernice za rad s djecom s invaliditetom i odraslim osobama s invaliditetom prilikom procjene, obezbjeđivanja, pružanja i nadgledanja usluga i mjera podrške za ravnopravan i dostojanstven život koji uvažava različitost, i uključenost u zajednici, odrastanje u zdravom okruženju i osnaživanje za samostalan život. Ona daje mogućnost stručnim radnicima i stručnim saradnicima da adekvatnije sagledaju *okolnosti i potrebe korisnika, da adekvatnije procijene individualne potrebe i uticaj socijalnog okruženja i predlože i omoguće najadekvatnije mjere, akcije i usluge koje će dostići najefektivnije ishode i rezultate.*

Obuka će za krajnji rezultat imati: aktivniju, zadovoljniju i produktivniju djecu s invaliditetom i samostalnije osobe s invaliditetom, s osjećajem sigurnosti, i uvažavanja njihovih potreba i njihove ličnosti.

Ciljna grupa profesionalaca kojima je obuka namijenjena

Ciljna grupa profesionalaca kojima je obuka namijenjena: su sadašnji i potencijalni, stručni radnici/ce u centrima za socijalni rad i kod pružalaca usluga, odnosno svi zaposleni u sistemu socijalne i dječje zaštite na nacionalnom i lokalnom nivou: socijalni radnici/ce, pravnici/e, , sociolozi/škinje, psiholozi/škinje i svi savjetnici u sistemu socijalne i dječje zaštite.

Uslovi za uključivanje profesionalaca u obuku

Pored *Zakonom* propisanih uslova za status zaposlenih u ustanovama socijalne i dječje zaštite, posjedovanja licence za rad, odnosno položenog stručnog ispita ova obuka je primarno namijenjena zaposlenima u institucijama koje direktno ili indirektno rade s djecom s invaliditetom i odraslim osobama s invaliditetom, odnosno odlučuju o njihovim pravima. U tom smislu, kao ključni uslov uzeće se u obzir motiv i inicijativa od strane institucija socijalne i dječje zaštite, **Ministarstva rada i socijalnog staranja**, i samih stručnih radnika, odnosno drugih zaposlenih u ustanovama socijalne i dječje zaštite. Obuka može biti namijenjena i kreatorima politike, odnosno pravnicima i ostalim stručnjacima koji pišu zakone, podzakonske akte, strategije, planove i programe.

Ovaj *Program obuke o ljudskim pravima djece i osoba s invaliditetom* trebao bi biti obavezni za sve profesionalce koji rade u oblasti socijalne i dječje zaštite, kako bi sticali znanje o adekvatnom pristupu djeci i osobama s invaliditetom, i imali proaktivnu ulogu i mogućnost prepoznavanja i uvažavanja individualnih

potreba korisnika.

Krajnji korisnici

Osim ciljne grupe obuke, prije svega su ustanove socijalne i dječje zaštite, potom Ministarstvo rada i socijalnog staranja, djeca s invaliditetom, osobe s invaliditetom, porodice osoba s invaliditetom, organizacije osoba s invaliditetom, kao i država Crna Gora.

Broj učesnika u grupi (min/max)

Minimalan broj učesnika koji mogu pohađati Obuku je 12, a maksimalan 20 osoba.

Dužina trajanja programa obuke

Ova obuka traje tri dana a sastoji se od deset modula. Svakog dana obuke rad počinje u 9.00 časova. Obuka prva dva dana se završava u 16.00 časova, dok se posljednjeg dana završava u 16.20. Najmanje 85% programa obuke je obavezno za dobijanje sertifikata kao potvrde uspješnog pohađanja obuke.